

Politiske beslutninger skal i højere grad understøttes videnskabeligt

Der er et klart behov for at understøtte politiske beslutninger i Danmark bedre med videnskabelig rådgivning. Det er en af de konklusioner DFiR drager på baggrund af en velbesøgt konference den 24. november 2020 om internationale og danske erfaringer med videnska-

belig rådgivning og -kommunikation under coronapandemien. Behovet for hurtig, saglig, transparent og tværvidenskabelig videnskabelig rådgivning til beslutningstagere har ikke alene været et behov og en udfordring i Danmark, det gælder også internationalt.

Word cloud baseret på spørgsmål til konferencedeltagerne: Hvad er vigtigst lige nu?

Rådgivningen skal baseres på mange fagligheder

Rådgiver man om pandemien ud fra et perspektiv om smitte, tryghed, adfærd, økonomi eller ensomhed, giver forskellige videnskabelige baggrunde og discipliner helt forskellige perspektiver og budskaber, der hver for sig giver mening. Det giver på den ene side politikere et stort råderum til at træffe politiske beslutninger, fordi den videnskabelige rådgivning giver en masse vigtige nuancer, men ikke en sammenfattet forståelse. På den anden side hjælper det ikke beslutningstagere til at få et samlet overblik. Forskere må og skal

blive bedre til at kommunikere på tværs af fagligheder og sektorer, når de rådgiver beslutningstagerne. Noget tilsvarende gælder

på modtagersiden, der også er fag- eller silo-opdelt. Derfor vil modtagere af rådgivningen heller ikke have en helhed for øje. Der skal i sådanne krisesituationer være mange forskellige fagligheder til stede på såvel afsender- som modtagersiden. På konferencen fandt DFiR det interessant, at man i USA i forbindelse med udviklingen af medicin har etableret tværvidenskabelige paneler, der skal give en samlet vurdering og rådgivning.

Forskernes og politikernes roller

Videnskabelig rådgivning vil altid være behæftet med usikkerhed, og ofte vil den udtrykkes i form af sandsynligheder. Det er vigtigt, at forskerne er åbne om de usikkerheder. Beslutningstagere skal træffe samlede afvejede beslutninger, hvor videnskabelig rådgivning

bør indgå i den samlede afvejning. Der skal være klarhed og åbenhed om, hvad der er videnskabeligt baseret rådgivning, og hvad der er politiske beslutninger. Der skal være forståelse for og accept af, at beslutningstagere skal træffe beslutninger. Det skal forskerne ikke. Forskernes rådgivning skal tegne et billede af, hvad der *kan* gøres, og politikerne må på den baggrund beslutte, hvad der *skal* gøres.

Åbenhed er en del af det videnskabelige ansvar

DFiR erfarer, at etablerede rådgivningssystemer i flere lande alene trækker på den viden, de selv besidder. Der kommer kritik af, at strukturer, data og forudsætninger ikke lægges åbent frem, og at viden fra øvrige eksperter på området ikke inddrages i tilstrækkelig grad. Netop i coronatiden har forskere i flere lande insisteret på at bidrage til samfundsdebatten og den politiske rådgivning uden om de eksisterende strukturer og med fagligheder, som de eksisterende strukturer ikke af sig selv har involveret. På konferencen erfarede DFiR, at der eksempelvis i Holland er en bevægelse af forskere, der har insisteret på at bringe flere fagligheder i spil og yde videnskabelig rådgivning. Dette er endt med at foregå uden om de eksisterende strukturer, og bevægelsen går under betegnelsen "Red Team". Det ville være bedre, om de eksisterende strukturer tog hånd om at inddrage videnskabelige resultater fra andre eksperter og områder end dem, de eksisterende rådgivningsstrukturer selv råder over. De formaliserede videnskabelige rådgivningsstrukturer skal på tværs af fagområderne have ansvaret for at inddrage og formidle viden bredt i den videnskabelige rådgivning.

Internationalt samarbejde

Videnskabelig rådgivning kan ikke alene baseres på den nationale vidensbase. Coronatiden har vist, at man også må basere rådgivningen på global viden og ekspertise. DFiR bemærker, at netop det internationale samarbejde om udvikling af coronavaccine bliver fremhævet, fordi en åben, international tilgang, hvor

data og resultater er blevet delt, har bidraget positivt til såvel kvalitet som hastighed i udviklingen. På andre steder har der været mindre international udveksling. I coronatiden har mange lande lukket sig om sig selv. Også når det kommer til den videnskabelige rådgivning. International tilgængelig viden skal i højere grad inddrages i den videnskabelige rådgivning og stilles til rådighed for beslutningstagere. For selv om vi lukker landene, findes den viden, der er brug for på tværs af grænser. Når videnskabelige grundlag for beslutninger og videnskabelig dokumentation om sættes i varierende nationale løsninger, kan det medføre usikkerhed. Nyttens af mundbind er blot et, men gennemgående eksempel på forskellige budskaber i de enkelte lande.

DFiR ønsker fortsat at arbejde for bedre strukturer for den videnskabelige rådgivning i Danmark. I samarbejde med EU-Kommissionen vil rådet i foråret 2021 gennemføre en workshop med netop dette tema. DFiR ønsker med afsæt heri at komme med forslag til konkrete nye modeller for videnskabelig rådgivning og dialog i Danmark.

Yderligere oplysninger

Frede Blaabjerg
Formand for DFiR
Telefon: 21292454
Mail: fbl@et.aau.dk

Anna Haldrup
Næstformand i DFiR
Telefon 93565698
Mail: anna.haldrup@food.ku.dk

Læs mere

Evaluation of Science Advice for the Covid-19 Emergency in the Netherlands: [hyperlink](#)
EU Science Advice Mechanism: COVID 19, future pandemics and other crisis in a global context: [hyperlink](#)
Program og baggrund til DFiR's konference: [hyperlink](#)